

Nr 33.

Ankom till Riksdagens kansli den 28 maj 1910, kl. 5 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion angående skrifvelse till Konungen i fråga om åtgärder för undanröjande af en till minskad äktenskapsfrekvens bidragande oegentlighet i skattelagstiftningen.

(2:a Afd.)

I en inom Första kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 85, har herr Sam Clason anført:

»Det så kallade bevillningsfria afdraget vid bevillningen och likartade bestämmelser i fråga om inkomstskatten lära i sin nuvarande anordning i ett hänseende bidraga till betydande sociala missförhållanden. De verka nämligen så, att de i vissa fall i skattehänseende ställa dem, som ingå äktenskap, vida ogynnsammare än dem, som lefva i lösare förbindelser, och de innebära därigenom ett slags premiering af de sistnämnda i jämförelse med äktenskapet. Förhållandet åskådliggöres, om man tänker sig en man och en kvinna med vardera 800 kronors inkomst; de få enligt bevillningsförordningen vardera ett bevillningsfritt afdrag af 500 kronor, hvilket under vissa förhållanden kan utsträckas till 700 kronor; det återstående skattepliktiga beloppet blir för vardera sålunda blott 100 kronor eller för båda tillsamman 200 kronor. Träda de åter i äktenskap med hvarandra, blir deras sammanlagda inkomst 1,600 kronor, från hvilka högst 500 kronor få afdragas, hvadan återstående skattepliktigt belopp blir 1,100 kronor. För samma inkomst alltså i det ena fallet en nära 6-dubbel skatteplikt mot i det andra. Med det låga bevillningsbelopp, som föreslås i Kungl. Maj:ts proposition nr 89, skulle visserligen bevillningen till staten numera icke spela någon synnerlig roll, men då den sedermera lägges till grund för den kommunala beskattningen, som utgår

med ett mångdubbelt större belopp, kommer oegentligheten att så mycket starkare framträda. Den skall ock, enligt uppgift på vissa håll i vårt land, vara en medverkande orsak till att lösa förbindelser föredragas framför lagliga äktenskap, och den blir under sådana förhållanden en af anledningarna till den låga äktenskapsfrekvens den svenska statistiken, såsom jag i en annan motion erinrat, har att uppvisa, likasom ock till dess beklagligt höga siffra för barn, födda utom äktenskapet.

I den mån vår skattelagstiftning jämväl i fråga om andra skatteformer än bevillningen bygger på likartad grund med hänsyn till mindre bemedlades beskattning gäller äfven där det sagda. Det kungliga förslaget till inkomst- och förmögenhetsskatt går i detta hänseende icke fritt. En man och en kvinna med hvardera ett taxerad belopp af inemot 800 kronor äro båda fria från inkomstskatt; gifta de sig åter med hvarandra, hvarigenom de sålunda uppnå ett taxerad belopp af sammanlagdt inemot 1,600 kronor, skola de erlägga inkomstskatt med 1 % af det taxerade beloppet, det vill säga närmare 16 kronor. Äfven här således en bestämelse, som kan vara ägnad att motverka ingående af äktenskap.

Det lär icke kunna bestridas, att det är en svaghet i statens skattelagstiftning, om den innehåller stadganden, som hafva en sådan innebörd. Familjens betydelse såsom samhällets grundval är allmänt erkänd; meningarna kunna icke heller vara delade om det samhällsskadliga i att skaror af barn uppväxa utom äktenskapet. Huru man skall kunna undanröja denna skattelagstiftningens oegentlighet, är dock svårare att säga. En förständig anordning af familjeförsörjares rätt till afdrag vid beskattningen torde emellertid kunna bidra till målets vinnande; i en annan motion har jag ock framställt förslag i detta hänseende. Möjligen kan också något vinnas genom införande i vår skattelagstiftning af ett bevillningsfritt afdrag, lika för alla inkomster, sådant som finnes i den danska skattelagstiftningen. Frågan i dess helhet är emellertid för omfattande för att kunna lösas utan föregående utredning, och får jag därför hemställa, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhänga om utredning, hvilka åtgärder lämpligen kunna vidtagas för att i möjligaste mån undanröja ofvan omförmälda oegentlighet i vår skattelagstiftning.»

*Utskottets
yttrande.*

De af motionären framhållna verkningarna af gällande bestämmelser angående lindring i bevillning och inkomstskatt synas visserligen vara förtjänta af beaktande. På sätt i motionen blifvit antydt, framträda dessa

verkningar särskildt vid den kommunala beskattningen, hvars beroende af den allmänna bevillningen emellertid torde komma att inom en ej alltför aflägsen framtid upphöra; och synes det kunna förväntas, att vid fastställandet af nya grunder för inkomstbeskattningen till kommunen det kommer att tagas under öfvervägande, i hvilken mån lättnader i beskattningen böra beredas gifta familjeförsörjare.

Med afseende härå anser sig utskottet böra hemställa,

att herr Clasons ifrågavarande motion, nr 85, icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 maj 1910.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.
